

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МАШИНОБУДІВНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДНІПРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА»**

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою ВСП «МФК ДНУ»,
протокол № 3 від 30.10.2024 р.

Голова

Сергій ЧЕРНИКОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом виконуючого обов'язки
директора ВСП «МФК ДНУ»
від 30.10.2024 р. № 33

ПОЛОЖЕННЯ

**про дотримання академічної доброчесності
у Відокремленому структурному підрозділі «Машинобудівний фаховий
коледж Дніпровського національного університету імені Олеса Гончара»**

1 Загальні положення

1.1 Положення про дотримання академічної доброчесності (далі Положення) у Відокремленому структурному підрозділі «Машинобудівний фаховий коледж Дніпровського національного університету імені Олеса Гончара» (далі - Коледж) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» (статті 41, 42, 53, 75), «Про фахову передвищу освіту» (статті 1,17, 26, 30, 55, 62), «Про повну загальну середню освіту» (статті 1, 42, 43), «Про академічну доброчесність», Положень, що діють у Коледжі і регламентують освітній процес, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативно-правових та локальних правових актів.

1.2 Це Положення встановлює загальні принципи, норми та правила етичної поведінки учасників освітнього процесу, а також визначає процедури перевірки навчальних і кваліфікаційних робіт на наявність ознак академічного плагіату.

1.3 Метою Положення є:

- формування в Коледжі середовища, що базується на чесності, довірі, повазі та відповідальності;
- забезпечення високої якості фахової передвищої освіти;
- попередження, виявлення та припинення фактів академічного плагіату та інших форм академічного шахрайства;
- розвиток навичок самостійної роботи та академічного письма у здобувачів освіти.

1.4 Сфера застосування: дія цього Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу Коледжу: здобувачів освіти, педагогічних працівників, адміністрацію.

1.5 Основні поняття та визначення:

- *Академічний плагіат* — оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- *Самоплагіат* — оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- *Фабрикація* — вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- *Фальсифікація* — свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- *Списування* — виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- *Обман* — надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є зокрема: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- *Хабарництво* — надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- *Несанкціонована співпраця* — надання здобувачам фахової передвищої освіти допомоги педагогічними працівниками, батьками або іншими особами, що не передбачена умовами виконання завдань;

- *Академічне шахрайство* — використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів, проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами, подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення;

- *Необ'єктивне оцінювання* — свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти, їхніх творчих здобутків, а також компетентностей педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти під час їх атестації або сертифікації.

- *Циклова комісія (ЦК)* — структурний навчально-методичний підрозділ Коледжу, що забезпечує проведення навчальної, виховної та методичної роботи з однієї або кількох споріднених навчальних дисциплін.

1.6 Коледж сприяє поширенню академічної доброчесності шляхом проведення інформаційних заходів, роз'яснювальної роботи на засіданнях циклових комісій та інтеграції принципів етики у навчальні плани.

2 Дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу

2.1 Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

2.1.1 Бути носієм моралі, її виразником і захисником, прикладом високої культури, професійної майстерності;

2.1.2 Забезпечувати бездоганну чесність та прозорість в професійній діяльності, вважати неприпустимим прояви плагіату, самоплагіату, фабрикивання та фальшування даних;

2.1.3 Не допускати безпринципності в освітньому процесі, дотримуючись педагогічного такту;

2.1.4 Об'єктивно оцінювати знання здобувачів освіти не допускаючи впливу на оцінку інших чинників;

2.1.5 Ознайомлювати здобувачів освіти з критеріями оцінювання їх робіт;

2.1.6 Не створювати здобувачам освіти сприятливих умов для списування, використання недозволених матеріалів, фальсифікації даних під час складання екзаменів, заліків, захистів кваліфікаційних робіт;

2.1.7 На постійній основі проводити просвітницьку роботу з академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу;

2.1.8 У своїй роботі посилається на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2.1.9 Надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (дослідницько-педагогічну, творчу, інноваційну) діяльність;

2.1.10 Контроль за отриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

2.2 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

2.2.1 Дотримуватися принципів академічної політики Коледжу;

2.2.2 Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

2.2.3 Не допускати проявів академічної нечесності (прохання про списування у третіх осіб, використання тиску на викладачів для отримання вищої оцінки; наклепи на інших студентів та викладачів; особисте списування під час написання робіт тощо);

2.2.4 Сумлінно виконувати обов'язки здобувача освіти: виконувати графік освітнього процесу, своєчасно виконувати роботи, складати заліки та екзамени;

2.2.5 Посилатися на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2.2.6 Повідомляти уповноважений орган Коледжу про факти порушення академічної доброчесності, якщо такі стали відомі.

3 Порядок перевірки робіт здобувачів на наявність ознак плагіату

3.1 Виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління коледжу з урахуванням вимог законодавчих актів.

Учасник освітнього процесу, стосовно якого порушено питання про порушення ним академічної доброчесності, має такі права:

-ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні й письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

-знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції.

3.2 Перевірці на дотримання академічної доброчесності підлягають:

- пояснювальні записки до курсових проєктів (робіт);
- кваліфікаційні роботи здобувачів фахової передвищої освіти;
- реферати, доповіді та індивідуальні, творчі завдання (за рішенням викладача або голови циклової комісії);

Організацію процесу перевірки здійснюють циклові комісії (ЦК) за відповідними спеціальностями.

3.3 Інструментарій для перевірки на плагіат.

3.3.1 Рекомендовані програмні засоби:

StrikePlagiarism / Unicheck — основні сервіси для підсумкової перевірки дипломних робіт безкоштовною версією бо за індивідуальною підпискою викладача.

Plagiarisma.eu — універсальний безкоштовний інструмент, що підтримує багато мов та дозволяє завантажувати файли різних форматів.

DupliChecker — зручний сервіс для перевірки невеликих текстів (до 1000 слів), що підходить для рефератів та окремих розділів курсових робіт.

EduBirdie — онлайн-платформа, що дозволяє швидко виявити прямі запозичення з відкритих мережеских джерел.

Advego Plagiatus (десктопна версія) — рекомендується викладачам для глибокої перевірки робіт на "рерайт" та маніпуляції з текстом.

3.3.2 Зазначений у цьому Положенні перелік програмних засобів для перевірки текстів на ознаки плагіату є орієнтовним та невичерпним. З огляду на динамічний розвиток інформаційних технологій, постійне оновлення існуючих сервісів, появу нових інструментів на основі штучного інтелекту або припинення підтримки застарілих ресурсів, кожен викладач та кожна циклова комісія мають право самостійно обирати актуальні технічні засоби перевірки. Вибір конкретного програмного забезпечення здійснюється педагогічним працівником або рішенням циклової комісії, виходячи з технічних

можливостей, специфіки навчальної дисципліни та поточної ефективності інструменту на момент проведення контролю. Головною умовою вибору є здатність програми забезпечити достовірний аналіз тексту та виявлення запозичень з відкритих джерел.

3.4 Механізм здійснення перевірки.

3.4.1 Етап подання: здобувач надає роботу на розгляд відповідній циклової комісії в електронному вигляді не пізніше ніж за 10 днів до захисту.

3.4.2 Технічний аналіз: відповідальна особа від ЦК або безпосередньо викладач проводить перевірку через обраний програмний засіб.

3.5 Розгляд результатів.

3.5.1 Для визначення рівня оригінальності робіт у Коледжі встановлюються такі орієнтовні показники (з урахуванням виключення технічних збігів та цитувань, зазвичай приймають показник оригінальності – 70-85 %):

Вид роботи	Рівень оригінальності (рекомендований)	Допустимий рівень (потребує доопрацювання)	Критичний рівень (не допускається)
Кваліфікаційна робота	понад 65%	40% – 64%	менше 40%
Курсова робота	понад 50%	30% – 49%	менше 30%
Реферат / Есе	понад 40%	20% – 39%	менше 20%

3.5.2 Інтерпретація результатів:

- *високий* рівень: робота допускається до захисту без додаткових пояснень;

- *середній* рівень: робота повертається здобувачу на доопрацювання.

Голова циклової комісії або керівник вказує на конкретні розділи, де виявлено надмірні запозичення без посилань.

- *низький* рівень: робота вважається такою, що містить ознаки академічного плагіату. Здобувач не допускається до захисту, а питання виноситься на засідання циклової комісії.

3.6 Процедура повторної перевірки та апеляції.

Якщо робота не пройшла перевірку з першого разу, здобувач має право на одне повторне подання після переробки тексту та усунення зауважень.

Повторна перевірка здійснюється у терміни, визначені графіком освітнього процесу, але не пізніше ніж за 3 робочі дні до дати захисту.

У разі незгоди здобувача з результатами автоматизованої перевірки, він має право подати апеляційну заяву на ім'я заступника директора з навчально-виховної роботи. У такому випадку створюється комісія у складі голови відповідної циклової комісії та двох досвідчених викладачів для проведення ручного експертного аналізу тексту.

3.7 Технічні виключення, що не вважається плагіатом.

При підрахунку відсотка оригінальності програмні засоби та циклові комісії повинні ігнорувати:

- оформлені належним чином цитати з першоджерел;
- назви нормативно-правових актів, державних стандартів;
- термінологічні назви, що не мають синонімів;
- математичні та хімічні формули;
- список використаних джерел та додатки.

4 Збереження та архівування перевірених на плагіат робіт

4.1 Електронні копії перевірених робіт зберігаються в хмарному середовищі Коледжу (або на хмарному сховищі відповідної циклової комісії).

4.2 Мета збереження:

- запобігання копіюванню робіт здобувачами молодших курсів у майбутньому;

- можливість підтвердження оригінальності роботи у разі виникнення суперечок.

4.3 Коледж забезпечує конфіденційність робіт. Тексти використовуються виключно для внутрішньої перевірки на плагіат і не можуть бути передані третім особам без згоди автора.

4.4 Роботи зберігаються в цифровому форматі у строки, визначені нормами діловодства та архівної справи.

5 Використання штучного інтелекту і академічна доброчесність

5.1 Використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі допускається лише як допоміжний інструмент для навчання, дослідження, організації навчальної діяльності та саморозвитку.

5.2 Застосування ШІ не може замінювати особисту інтелектуальну діяльність здобувача освіти або викладача.

5.3 Дотримання вимог академічної доброчесності: будь-які матеріали, створені з використанням ШІ, повинні бути належним чином позначені та оформлені.

5.4 Використання ШІ має бути прозорим: здобувач освіти або викладач зобов'язаний зазначити, які саме інструменти ШІ було використано (наприклад, для пошуку інформації, створення ідей, перекладу тощо).

5.5 Забороняється застосування ШІ для виконання завдань, що вимагають перевірки особистих знань і навичок (тести, контрольні роботи, іспити, індивідуальні проекти), якщо інше не визначено викладачем.

5.6 Припустимі форми використання ШІ.

- пошук та систематизація інформації;
- допомога у формуванні планів, структуруванні текстів, створенні чернеток;
- генерування ідей, прикладів, тренувальних вправ;
- технічна допомога (переклад, перевірка граматики, візуалізація даних, створення графіків та карт).

5.7 Неприпустимі форми використання ШІ:

- повне або часткове виконання контрольних чи підсумкових завдань студентів без особистого внеску;
- використання ШІ для фальсифікації даних при виконанні пошуково-дослідницької роботи, роботи в гурках, іншої освітньої діяльності під час навчання у коледжі;
- представлення текстів, презентацій, відео тощо згенерованих ШІ, як власних без відповідного зазначення джерела.

6 Відповідальність учасників освітнього процесу за порушення академічної доброчесності

6.1 Відповідальність за порушення академічної доброчесності педагогічними працівниками.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники Коледжу можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- прийняття атестаційною комісією рішення про невідповідність займаній посаді педагогічного працівника;
- недопущення до участі у конкурсі на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти строком на п'ять років.

6.2 Відповідальність за порушення академічної доброчесності здобувачами освіти.

6.2.1 За порушення академічної доброчесності під час освітнього процесу здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зауваження;
- повідомлення батькам, законним представникам;
- повторне проходження поточного, підсумкового оцінювання – повторне проходження державної підсумкової атестації та/або атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента, освітньо-професійної програми;
- позбавлення отриманих з порушенням академічної доброчесності призових місць на студентських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах тощо.

6.2.2 Виявлення академічного плагіату в курсовій, дипломній або кваліфікаційній роботі здобувача освіти є підставою для відмови у допуску до захисту або виставлення незадовільної оцінки без права перескладання в поточну сесію.

6.2.3 Санкції залежно від етапу виявлення:

- на етапі перевірки перед захистом: робота повертається на повну переробку (якщо дозволяють терміни) або здобувач отримує незадовільну оцінку з правом повторного захисту лише через рік;
- під час захисту: якщо членами комісії встановлено факт використання

чужих матеріалів без посилань, захист припиняється, а робота оцінюється як «незадовільно»;

- після захисту (виявлення в архівних роботах): якщо факт плагіату встановлено після успішного захисту, але до видачі диплома, рішення комісії про присвоєння кваліфікації може бути скасоване наказом директора Коледжу.

6.3 Анулювання результатів після отримання диплома.

Відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту», у разі виявлення плагіату у кваліфікаційній роботі після видачі документа про освіту, Коледж має право ініціювати процедуру скасування рішення про видачу диплома. Підставою для цього є висновок Комісії з академічної доброчесності Коледжу.

6.4 Відповідальність керівника.

Викладач (керівник роботи), який допустив до захисту роботу з очевидними ознаками плагіату без належного реагування, може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності за неналежне виконання посадових обов'язків.

7 Прикінцеві положення

7.1 Дане Положення набуває чинності з моменту його затвердження педагогічною радою Коледжу та введення в дію наказом директора.

7.2 Усі зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням колегіального органу коледжу - Педагогічною радою та затверджуються директором у встановленому порядку. Необхідність перегляду окремих пунктів може бути ініційована адміністрацією, цикловими комісіями або органами студентського самоврядування у разі зміни законодавства України про освіту.

7.3 Контроль за дотриманням норм цього Положення покладається на заступника директора з навчальної-виховної роботи, завідувачів відділень та голів циклових комісій.

7.4 Текст Положення оприлюднюється на офіційному веб-сайті Коледжу для загального ознайомлення учасників освітнього процесу. Здобувачі освіти ознайомлюються з вимогами Положення під час проведення вступних занять з навчальних дисциплін та перед початком виконання курсових і кваліфікаційних робіт.

7.5 У випадках, не передбачених цим Положенням, слід керуватися нормами чинного законодавства України та іншими положеннями коледжу.